

Роль Дженні Джером у становленні особистості В. Черчилля

«Герой імперії» — саме такою назвою Кендіс Міллард окреслила біографію раннього періоду життя видатного прем'єр-міністра Великої Британії ХХ сторіччя Вінстона Черчилля. У виданні авторка звертає увагу на становлення особистості В. Черчилля в час англо-бурської війни, але поміж з тим розкриє роль американської красуні Дженні Джером у житті майбутнього лідера британців. Актуальність даної проблеми обумовлюється систематизацією поданих свідчень К. Міллард про вплив матері на становлення особистості сина.

Стосунки між лордом Рендольфом Черчиллем та Вістоном були далекими від бажаного, оскільки останній зізнавався про відсутність близьких взаємин. Все ж образ батька перетворювався на мету життя: «Він завжди пам'ятав сцену з дитинства: коли йшов вулицею з батьком, зустрічні чоловіки піднімали капелюхи на знак пошани до нього... Навчаючись у публічній школі Герроу, Черчилль неодноразово благав матір надіслати йому зразки батьківського підпису, а заодно і її власні, щоб він міг віддати, а можливо, й продати їх своїм однокласникам», — зазначає Кендіс Міллард [3, с. 28]. Д. Медведєв зазначає, що Дженні була не тільки матір'ю, але й батьком юного Вінстона, оскільки активно заохочувала сина до висловлення власних думок, на які не зважав його батько: «ніколи не слухав, що я йому говорю, ніколи не брав до уваги мої слова» [3, с. 92].

Бруклінська красуня, донька фінансиста та спекулянта Леонарда Джерома, захоплива, впевнена і чуттєва, з розкішним чорним волоссям та порцеляною шкірою, зокрема «в її жилах текла індіанська кров» [3, с. 36]. «Я сам — Союз англomовних країн», — зазначає В. Черчилль у листі до Адлая Стівенсона [2]. Краса — це влада Дженні, якою користувалася «як зброєю і як чарівною паличкою, розбиваючи серця і причаровуючи всіх, хто траплявся на її шляху». Лорд Едгард Д'Ебернон, посол Британії в Берліні, порівнював погляд Дженні з «поглядом пантери, аніж жінки». Для Рендольфа Черчилля Дженні поставала як «темна витончена постать, що стояла трохи осторонь і здавалась істотою з іншого світу, осяйна, напівпрозора, пристрасна». «Вона сяяла для мене. Я дуже її любив — тільки на відстані», — В. Черчилль [3, с. 36–38].

Найпотужнішою зброєю молодого Вінстона була матір, яка була «надзвичайна і особливо впливова» [3, с. 36]. «Моя мати завжди простягала мені руку допомоги і поради... Вона скоріше стала моїм ревним союзником, обговорюючи мої плани і захищаючи мої інтереси з усім впливом і безмежною енергією... Ми працювали разом немов брат і сестра, ніж як мати і син. Принаймні мені так видавалось. І так продовжувалося до кінця», — цитує О. Уткін, вказуючи на опис дружби між матір'ю та сином [4, с. 88].

Вінстон активно використовував зв'язки матері: «Заради моїх інтересів вона смикала за кожну ниточку, стукала в кожні двері й не шкодувала усмішок». К. Міллард акцентує, що «зادля нього вона причарувала й підлещувалася до будь-кого, від герцога Кембриджського і прем'єр-міністра лорда Солсбері до самого принца Вельського» [3, с. 18]. Саме мати вводила у політичний світ юного Черчилля [4, с. 91]. До прикладу, під час передвиборчої кампанії він писав матері: «Це доба тих, хто йде напролом. І ми маємо робити це найкращими засобами» [3, с. 39]. З першими політичними кроками, на тіл яких позначалося глибоке занепокоєння, розраду знаходив у листах до матері. Тож не дивно, що з першою поразкою у виборах до парламенту Черчилль підсумує: «Гра в політику — це тонка гра і цілком варта того, щоб дочекатися слушного моменту, — і тоді вже поставити на карту все» [3, с. 44].

Участь у війні В. Черчилль розглядав як компонент (суспільне визнання) для майбутньої блискавичної політичної кар'єри. Але романтизм війни розвіявся з участю в Суданській кампанії: «Її не можна прикрасити, — писав він матері з Хартума, — бо крізь поверхню вилізають кишки» [3, с. 26]. «Я себе непогано знаю, і я свідомий безчесних та нижчих рис мого характеру, — написав він матері, — однак якщо є одні умови, у яких мені за себе не соромно, то це на полі бою» [3, с. 131].

Листування з матір'ю не обмежувалося амбітними намірами ухопити політичну владу, оскільки у листах юний Черчилль емоційно прагнув відобразити своє перше велике кохання — Памелу Плауден, доньку індійського службовця: «Вчора я познайомився з міс Памелою Плауден. Мушу сказати, що це найвродливіша дівчина, яку я

коли-небудь бачив»; «Мені самотньо без неї. Що більше я її знаю, то більше вона захоплює мене. Ніхто не розуміє її так, як я» [3, с. 58–59].

Непокоїло Вінстона і те, що довкола овдовілої матері натовп шанувальників, які нерідко були його однолітками. Репутація була на першому місці, про що зазначає і найближче оточення в особі принца Вельського: «Краще тобі спілкуватися зі старими друзями. Старі друзі найкращі» [3, с. 38]. Наміри матері одружитися з Джоржем Корнуоллісом-Вестом, який був однолітком Вінстона, відобразилися у листі наступним рядком: «Я навіть чути не хочу про цей шлюб» [3, с. 158]. Будь-які нарікання на свою адресу Дженні не сприймала і «продовжувала чинити так, як їй подобається». Непохитність і свобода дій, у цьому він увесь у матір.

Про успіх власної книги «Річкова війна» (за Daily Mail — «приголомшливий тріумф») неодмінно напише матері, зазначаючи, що він уже давно «вірив у своє перо» [3, с. 63].

Леді Рендольф Черчилль заповзято займалася організацією «благодійної акції збору коштів для ремонту „Мейна“, плавучого госпіталю», який мав йти до Південної Африки [3, с. 153]. На тлі благодійної акції Вінстон вже перебував у в'язниці Преторії. Паралельно з зазначеними подіями кореспонденти наперед критикували можливі дії Дженні з порятунку сина, використання впливових зв'язків. У цей час надійшов лист з Південної Африки, у якому Вінстона охарактеризовано так: «хоробрішого джентльмена не знайдеш у всій британській армії» [3, с. 157]. Відтак, центром уваги в Лондоні вже була не леді Черчилль, а подвиги її сина.

Отже, американська красуня Дженні з Брукліну стала фундатором у становленні особистості юного Вінстона Черчилля. Мета, образ батька, неминуче трансформувалася у вироблення власного імені, суспільного визнання. Зв'язки матері та її врода перетворювалися на інструмент досягнення успіху. Поки В. Черчилль створював себе в англійських колоніях, Дженні невпинно підтримувала листами з Англії, зокрема, займаючись благодійністю під час англо-бурської війни, доповнювала успіх родини Черчилль. Мати була опорою юного Вінстона, а разом з тим — віддзеркаленням непохитного і вольового характеру.

1. Медведев Д. Черчилль. Биография. Оратор. Историк. Публицист. Амбициозное начало, 1874–1929. М.: РИПОЛ-классик, 2016. 880 с.
2. Медведев Д. Черчилль: Частная жизнь. [http://http://militera.lib.ru/bio/0/pdf/medvedev_dl01.pdf](http://militera.lib.ru/bio/0/pdf/medvedev_dl01.pdf)
3. Міллард К. Герой імперії / пер. з англ. Катерина Зарембо. К.: Наш формат, 2018. 360 с.
4. Уткин А. И. Неизвестный Черчилль. «Я легко довольствуюсь самым лучшим». М.: Эксмо, 2011. 608 с.

Родян М. В.

Я-нарратив як домінанта культурної ідентичності

Сьогодні, в століття єдиного інформаційного простору, коли кордони перестають відігравати вагоме значення, як ніколи гостро актуалізується потреба в аналізі такої домінанти культурної ідентичності, як *Я*-нарратив.

Я-нарратив являє собою не одну-єдину історію, а сукупність всіх життєвих сюжетів, в яких може бути *Я*. Так, нарратив представляється як роман з багатьма дійовими особами, в якості яких виступають різні *Я* людини. Однак всі ці дійові особи відносяться фізично до одного актора, втіленого в одному тілі. Конструювання *Я*-нарративів було б неможливим без використання символічних ресурсів мови. Слід зауважити також, що з поширенням засобів масових комунікацій, зокрема, Інтернету, *Я*-нарратив перевтілюється в «текст» — спілкування у всесвітній мережі здійснюється шляхом обміну текстами між користувачами і таким чином людина повинна постійно (в умовах відсутності інших способів самовираження) висловлювати своє *Я* вербально, як «чистий» нарратив.

Тут ми бачимо, що особистісні аспекти свідомості можуть бути успішно представлені як власні конструкти. Однак уявлення про *Я* як нарратив робить акцент не тільки на соціальну складову (повинен бути той, кому я розповідаю свою історію), але і на індивідуальну активність (я сам створюю свою біографію, свій життєвий нарратив). Також слід зазначити, що індивідуальні аспекти свідомості в соціальному конструктивізмі являють собою складну систему,